

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOKSEN TEKSTI HYVINVOINTIALUEJOHTAJAN TALOUSARVIO- JA TALOUSSUUNNITELMAESITYKSEEN 2023–2026

1. Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden palo- ja pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja oma-toimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, ohjauksesta, valistuksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Lisäksi pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua, ylläpitää väestöhälytintjärjestelmää sekä laatii ja ylläpitää väestön suojaamiseen poikkeusoloissa liittyvät suunnitelmat yhteistyössä alueensa kuntien kanssa. Pelastuslaitos toimii kahdeksan kunnan (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula ja Vantaa) ja jatkossa kahden hyvinvointialueen, Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan, alueella.

Pelastustoimintaan kuuluu pelastuslain 32 §:n mukaan hälytysten vastaanottaminen; väestön varoittaminen; uhkaavan onnettomuuden torjuminen; onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen; tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen sekä edellä mainittuihin tehtäviin liittyvät johtamis-, viestintä-, huolto- ja muut tukitoiminnat. Pelastuslaitos varautuu hoitamaan tehtävänsä päivittäisissä tilanteissa, normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Toimintavalmiuden rakentuminen ja pelastustoiminnan palveluiden tarjoaminen perustuu 10 toimipisteessä välittömässä lähtövalmiudessa olevaan vakinaiseen henkilöstöön sekä toimintaa tukeviin 30 sopimuspalokuntaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toteuttaa ensihoitopalveluita sekä ensivastetoimintaa HUS-sopimukseen perustuen kaikissa toiminta-alueensa kunnissa. Pelastuslaitoksella on yhteensä 11 ympärivuorokautista ambulanssia, kenttäjohtoyksikkö ja yksi klo 9–23 palvelua tarjoavaa ambulanssia sekä yksi varayksikkö. Kymmenen pelastusyksikköä ja Pornaisten VPK tuottavat ensivastetoimintaa. Pelastuslaitos vastaa myös HUS Hyvinkään sairaanhoitoalueen ylläpitämien ensihoitoyksiköiden kalustosta ja asemista.

Onnettomuuksien ehkäisyn keskeisiä toimintamuotoja ovat valvontatoiminta, asiakirjavalvonta, rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta, asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi, poistumisturvallisuusselvitysten arviointi ja valvonta, palo- ja onnettomuusriski-ilmoitusten käsittely ja niiden vaatimat toimenpiteet, vaarallisten kemikaalien ja iletulitteiden valvonta, palontutkinta, turvallisuuskoulutukset ja turvallisuusviestintä.

Pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua kuntien tarpeiden mukaisesti, järjestämällä muun muassa suunnittelukokouksia ja työseminaareja kuntien varautumisen ja valmiussuunnittelun kehittämiseksi. Lisäksi kuntia tuetaan esimerkiksi niiden sisäisissä harjoituksissa, kriisijohtamiskoulutuksissa ja muissa kohdennetuissa koulutustilaisuuksissa.

Pelastuslaitoksen hallinto- ja tukipalvelut tuottavat tarvittavat toimialasidonnaiset palvelut ja ratkaisut palvelutuotannon mahdollistamiseksi. Hallinnolliset tukipalvelut kattavat pelastuslaitoksen talouden hallinnan, henkilöstöhallinnan, tiedonhallinnan ja viestinnän. Tekniset tukipalvelut kattavat hankinnat, varasto- ja logistiikkahallinnan, tilahallinnan, huoltopalvelut ja ICT-hallinnan.

Lisäksi pelastuslaitos tulee tuottamaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle kahta tukipalvelua, SOTE-ajoneuvojen hallinnointia ja hyvinvointialueen turvallisuus- ja varautumisyksikön palveluita.

Uudenmaan pelastuslaitosten toimintaympäristön muutostekijät 2021 ja keskeiset haasteet sekä niihin vastaaminen:

- julkisen talouden heikkeneminen → toiminnan tehostaminen suunnittelun ja optimoinnin kautta
- väestön monimuotoistuminen ja (vanheneminen) ikääntyminen → mm. yhteistyön lisääminen
- sosiaalisen ja yhteiskunnallisen eriarvoisuuden kasvu → viranomaisyhteistyön lisääminen, onnettomuuksien ehkäisytöiden kohdentaminen entistä riskiperusteisemmin

- ilmastonmuutos → mm. valtakunnallinen järjestelmä ja toimintamalli avun vastaanottamiseen ja antamiseen ja yhteisen johtamisjärjestelmän ja johtokeskustoiminnan kehittäminen
- kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuus → jatkuvuussuunnittelun ja huoltovarmuuden kehittäminen
- teknologian nopea kehitys → neuvonnan ja ohjauksen lisääminen asiakkaille uusien turvallisuusratkaisujen hankinnassa ja käyttämisessä
- kansalliset uudistushankkeet → omavalvonnan käyttöönotto ja tiedolla johtamisen kehittäminen
- ensihoidon tehtävämäärän ja -sidonnaisuuden jatkuva kasvun hallitseminen → 2023 tulee kaksi lisäyksikköä, HUS kanssa neuvotellaan tarvittaessa muista lisäyksistä
- henkilöstön saatavuus ja pysyvyys erityisesti keskijohdossa ja ensihoidossa → lisäresursseilla työn kuormittavuus pyritään saamaan hallittavalle tasolle

2. Toimialan keskeiset tavoitteet ts-kaudella 2023–2026

Pelastuslaitoksen keskeisten tavoitteiden määrittelyssä huomioitiin soveltuvasti nykyisen palvelutasopäätöksen 2020–24 kehittämisosion nostot. Keskeiset tavoitteet 2023–2026:

- Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia
- Pelastustoiminnan palvelutason puutteet korjataan alueen riskejä vastaavaksi
- Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmää kehitetään vastaamaan Uudenmaan alueen uhkakuvia
- Hyvinvointialueelle siirtyminen toteutetaan hallitusti
- Vahvistetaan henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista.

3. Keskeiset tavoitteet ja palvelujen kehittäminen v. 2023

Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia.

- Kehitetään laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin menettelyjä. Omavalvonnan avulla tunnistetaan poikkeamat palveluiden saatavuudessa, laadussa ja vaikuttavuudessa.

Pelastustoiminnan palvelutason puutteet korjataan alueen riskejä vastaavaksi

- Pelastustoiminnan toimintavalmiuden puutteiden korjaamiseksi perustetaan Vantaalle 3 uutta kärkiyksikköä sekä niille valmiusasemat vuoteen 2026 mennessä. Lisäksi yhdelle kärkiyksikölle rakennetaan valmiusasema optimaalisempaan sijaintiin. Ensimmäisen valmiusaseman rakentaminen käynnistyy alkuvuodesta 2023.

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmää kehitetään vastaamaan Uudenmaan alueen uhkakuvia

- Jatketaan suunnittelua yhdessä muiden Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa yhteisen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän rakentamisesta ml. johtokeskus, joka on mitoitettu vastaamaan uhkakuvia.

Hyvinvointialueelle siirtyminen toteutetaan hallitusti

- Tavoitteena on, että pelastuslaitoksen palvelutaso ei heikkene hyvinvointialueelle siirtymisen myötä. Tämä mahdollistetaan mm. vahventamalla pelastuslaitoksen tukipalveluita, jotta ne toimivat aiempaa paremmin.

Vahvistetaan henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista

- Jatketaan TTL kanssa suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista, mm. esihenkilökoulutuksia ja työkyvyn lisäämiseen tähtäviä toimia. Vahvistetaan henkilöstön osallisuutta ja selkeytetään organisaation johtamisjärjestelmää ja parannetaan tiedonkulun rakenteita.
- Pelastuslaitoksen organisaatiota vahvennetaan ja integroidaan hyvinvointialueen organisaation kanssa yhteensopivaksi. Tällä pyritään saamaan työkuormitus kestäväälle tasolle mm. keskijohdossa.

4. Palvelutoiminnan seurantamittarit

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluiden seurantamittarit ovat:

- Omavalvontatoiminta on systemaattista ja säännöllistä
- Laadun ja vaikuttavuuden arviointi toteutuu säännöllisesti kaikissa palveluissa
- Johtokeskus on suunniteltu / rakennettu / toiminnassa
- Turvallisen siirtymän (pelastuslaitoksen palveluissa ei tule poikkeamaa) toimenpiteiden mittariksi koostetaan indeksi
 - o Valvontakäyntien ja turvallisuuskoulutusmäärien toteutuminen suhteessa tavoitteeseen (prosentit)
 - o Pelastustoiminnan toimintavalmiuden toteutuminen 1. riskiluokan alueilla verrattuna aiempaan/saavutettavuus puuteruuduissa
 - o Ensihoidon yksiköiden tehtävämäärät ja tehtävisidonnaisuus
- Lähtövaihtuvuus ja sairauspoissaolot